

Ord. Prof. Dr. Erich Frank

Prof. Dr. Ali ÖZDEN

“Cumhuriyet’e kol kanat oldu, anlayana vatanseverlik dersi verdi. Bu toprakları da kendine vatan yaptı.”

Son yarım yüzyılın en sıcak günlerini yaşadık. Emekli olmama rağmen özel nedenlerden dolayı Ankara’dan ayrılmadık. Günlerden Cumartesi 24 Temmuz 2010. Çanakkale Assos’da tatilini geçirmekte olan Jülide telefonda “Hocam, Frank’ın öğrencisi Prof. Dr. A. Ferhan Berker, vefat etmiş. 26 Temmuz 2010 Pazartesi günü Aşiyan’da hocasının yanında toprağa verileceğini, Hürriyet gazetesindeki vefat duyurusundan, öğrendim” dedi. Ben de ona, “Aman gazete-deki duyuruyu kaybetme, bir yazı yazmalıyım” dedim.

Ben Ord. Prof. Dr. Erich Frank adını ilk kez 1960’lı yıllarda duydum. O zaman tıp fakültesi öğrencisiydim ve Maltepe’deki Vehbi Koç Öğrenci Yurdu’nda kalıyordum. Eskişehir’de iç hastalıkları uzmanlığı yapan Dr. Ekrem Baysal’ın oğlu Kayhan ile yurttan arkadaş olmuştuk. Kayhan babasının Frank’ın yanında asistan olarak çalıştığından sıkça bahsedirdi. O yıllarda babası vefat edince bana babasının tıp rozetini ve Ord. Prof. Dr. Erich Frank’ın İç Hastalıkları Klinik Dersleri notlarını getirip hatıra olarak vermişti. Daha sonraki yıllarda hocalarım-dan da Frank’ın efsane bir hekim olduğunu duymuştum. E. Frank ve diğer sığınmacı bilim adamlarıyla, İstanbul Üniversitesi kuruluşunun ilk yıllarında altın çağını yaşamıştır. O zaman İstanbul Üniversitesi dünyanın saygın üniversiteleri arasında ilk sıralarda yer almaktaydı. Şimdi ise 404. sıradadır.

Prof. Dr. Ferhan Berker’i hiç tanımam. Ferhan Hoca’nın ilgi alanı endokrinoloji ve metabolizma olduğu için uzaktan da olsa tanıma fırsatım olmadı. Ferhan Hoca 1914 yılında İstanbul’da dünyaya gelir, 1939’da İstanbul Tıp Fakültesi’ni bitirir,

VEFAT

Merhum Mehmet Berker ve Merhume Emine Cezmiye Berker’in oğulları,
Merhume Sevim Uluöz ve Merhum Ayhan Berker ile
Ahmet-Zerrin Berker’in ağabeyleri,
Osman Çelik Uluöz – Gülsen Uluöz, Emine Sancaktar-Tanju Sancaktar’ın dayıları,
Müge- Erol Gencer, Osman-Sabahat Berker’in amcaları,
Selim -Ebru Uluöz, Cengiz Sancaktar’ın büyükdayıları
Mehmet Berker ve Yunus Acar’ın dedeleri,
Elio Can Acar, Raphael Acar, Emir Uluöz’ün büyük dedeleri,
Bige Berker, Mehmet Berker, Ali-Laurel (Kuhner) Berker’in babaları,
Merhume Emine Feriha Berker’in eşi

**İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi
Emekli Öğretim Üyesi**

Prof.Dr. A.FERHAN BERKER
(01.05.1914)

vefat etmiştir.
Aziz naaşı 26 Temmuz 2010 Pazartesi günü İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Mono Blok
14 Mart Anfisi’nde yapılacak anma töreninden sonra, Teşvikiye Camii’nde öğle namazına müteakiben
Aşiyan Mezarlığı’nda hocası Ord.Prof.Dr. Erich FRANK’ın yanında toprağa verilecektir.

AİLESİ

Not: Çelenk gönderilmemesi, başlığın TEV Vakfı’na yapılması rica olunur.

1947’de iç hastalıkları uzmanı, 1950’de doçent, 1964’te profesör kadrosuna atanır. Hoca 1984’te de emekli olur. Prof. Dr. Abdurrahman Ferhan Berker, Frank’ın yanında asistan, uzman ve doçent olarak çalışmıştır. Ayrıca Frank’a derslerinde tercümanlık da yapmıştır. Bu bilgileri hocanın bir televizyon konuşmasını izleyen bir dostumdan öğrendim. Erich Frank bir gün derste kendine tercümanlık yapan Ferhan Berker’e yaptığı ilave yorumlar nedeniyle “Ferhan Bey, lütfen ne diyorsam onu tercüme ediniz” der. Ferhan Hoca’nın cevabı “Hocam, tercüme kadın gibidir, sadığı güzel olmaz; güzeli de sadık olmaz” olur. Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği Ferhan Hoca’yı 2007 yılında hizmet ödülü ile onurlandırmıştır.

Bu yazıyı yazacağım çünkü yazmazsam rahatsız olacağım, yani yazmaya mecburum. Üniversitelerin olmazsa olmazları-

dan bana göre ilki üst düzeyde donanımlı bilim adamıdır. Amerikan Üniversiteleri'nde adam gibi adamlar kısacası, en iyiler pozisyon bulabilirler. Onlar en iyileri tercih etmeselerdi kesinlikle ayakta duramazlardı. Orada yaşam yarıştı, yarış kazanamayanlar oyun dışı kalıyor. Dünyanın önde gelen ilk beş ülkesine bakınız, göreceğiniz nedir, onların yarışmacı bir toplum olduğudur, biz de ise yarışın yerini yalakalık almıştır. Yarışmacı bir toplumun da olmazsa olmazlarından ilki fırsat eşitliğidir.

Dünyayı en iyiler yönetirse onlar da en iyileriyle çalışacaklardır. Böylece insanca yaşanabilir bir dünyanın devamlılığı sağlanabilecektir. Üst düzeyde insan yetiştirme merkezleri yani beyin fabrikaları, üniversiteler dünyanın üst düzeyde donanımlı bilim adamlarına kapılarını açmalıdırlar. Üst düzeyde donanımlı akılcı, bilimci insanların önü kesilerek toplum bir yere götürülemez. Onları kıskanmak nezaketsizliktir, onları devre dışı bırakmak insanlığa ihanettir, onları yok saymak ise terbiyesizliktir. Onlar gibi olabilmek için daha çok daha çok çalışmak ise fazilettir. Bu nedenle Türkiye ivedilikle dünyanın başarılı bilim adamlarına üniversitelerinin kapılarını açmak zorundadır. Burada dikkat edilecek en önemli nokta en iyilerini, yarışmacı olabilenleri bulmaktır. Bunun için de adamına göre para ve çalışma koşulu verilmelidir. Amerikan Üniversiteleri akılcı bir karaktere sahip olduğu için uygun olana kapılar sonuna kadar açıktır. Üniversitelerimiz yeniden acilen yapılanmalıdır. Üniversitelerimiz ve eğitim sistemimiz çağcıl hale gelmeden bir yere gidebilmek mümkün değildir. Asya'nın tutucu, şövenist ülkeleri (Çin, Japonya) bile üniversitelerinin kapılarını yabancı bilim adamlarına açmak zorunluluğunu duymuşlardır. Ülkemizi yönetenler artık akıllarını kullanmak zorundadırlar. Yoksa toplum karanlığa yenik düşecektir. Geçmişten ders alarak, aynı hataları yapmadan, bilime sırt çevirmeden yolumuza devam etmeliyiz. Türk eğitim sistemi yaşam boyu eğitim merkezli olmalı ve ilkokuldan başlayarak eğitim içeriği gözden geçirilmelidir. Çağa ve bilime ters düşen bir programla bir yere varılamaz. Bilgi toplumu olmadan ülkenin birliğini ve dirliğini sağlamak olası değildir. İnsanımızın mutlu olması için mutlaka beynini kullanması gerekmektedir. Son 60 yılda yöneticiler tarafından yeterince eğitim fırsatı yaratılmadığından bu ülke insanı yeterince bilgi ile donanımlı hale gelememiştir. Bu nedenle algılamada ve değerlendirmede sıkıntı çekmektedirler. Ayrıca 5 milyondan fazla insanımızın okuma-yazma bilmediğini de düşünürsek içinde bulunduğumuz acı tablo daha iyi anlaşılır. Bu tablonun so-

rumlusu önce biziz, sonra da bize dost olduğunu söyleyen batılı ülkelerdir. Bu batılı ülkelerin yetiştirmeleri öncelikle bu tablodan birinci derecede sorumludur. İkinci derecede ise bu tablonun çizilmesini ve boyanmasını seyreden, bir de alkışlayan batılılar sorumludur. İçine düştüğümüz felaketin hesabını batılılar ve onların yetiştirmeleri vermek zorundadır. Çünkü bu yaygın olarak işlenen insanlık suçudur. İşlenen yanlışları görmezden gelmek te, o fiili işlemek kadar suçtur.

Üniversitelerimiz yalnız ülkemizi değil dünyayı da yönetebilecek beyinleri yetiştirecek hale getirilmelidir. Bunun için eğitim kurumlarımızın yüzü yaşama ve dünyaya dönük, geleceği kurcalayabilecek bir anlayışa sahip olması gerekir.

Prof. Dr. Orhan Nuri Ulutin hocanın yazdığı "Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın Dünya Tıbbındaki Yeri ve Türk Tıbbına Katkıları" kitabını ağılayarak okudum. Orhan Ulutin de hocası Frank gibi dünya bilim yaşamına önemli katkıları olan, dünyanın tanıdığı, bizim de gurur duyduğumuz bir hocadır. Hazırladığım yazının temel kaynağı bu kitaptır.

Ben geçmişi gözden geçirerek, geleceğin kurgulanmasında yeni nesile katkıda bulunmak istiyorum. Gelecek kuşaklar 1933-1945 yılları arasında Musevi orijinli ve antifaşist Alman bilim adamlarının çektiği acıları ve onlara Türkiye'nin nasıl ikinci vatan olduğunu öğrenmelidir. O insanları anavatanları ve soydaşları unutsa bile biz unutmamaya mecburuz. Onlar bu toplumun insanı olmuşlar ve insanımıza, ülkemize hizmet etmişlerdir. Bu ülkeye verdikleriyle onlarda bu ülkenin sahibi olmuşlardır. Onların çoğu bu dünyadan göçüp gitmiş olsalar da onların bıraktıklarından gelecek nesillerin de öğreneceği çok şey vardır. Onlar gerçek bir vatansever gibi hiçbir şey beklemeden bu ülkeye kendilerini adanmışlardır.

Tibbin görevi, insanı hastalıklardan korumak, insanın sağlıklı halinin devamlılığını sağlamak, hasta olunca hastalığı tedavi etmektir. Hekim hastalık kadar hastaya da öncelik vermelidir. En değerli yaratık olan insanın en değerli şeyi sağlığıdır. Sağlığın korunmasını hastalığın tedavisini üstlenen hekim, tanrı ile insan arasında bir yer aldığı için, hem kutsanmış hem kutsal kabul edilmiştir. Tıp tarihi ve bilim tarihi gündemde tutulduğu sürece toplumun da bilime saygısı artacaktır.

"Çözemedi varlık muammasını
Bu güne dek, hiç kimse
Şarap içmek dururken
Sen de yorma kafanı boş yere"

Ömer Hayyam

ORD. PROF. DR. ERICH FRANK

Frank 28.06.1884 yılında dünyaya gelir. Annesi Musevi, lise öğretmeni olan babası ise Hıristiyan idi. Tıp eğitimini Breslau'da yapar. Wiesbaden Tıp Fakültesi'ni üstün başarı ile bitirir. Strassburg'daki Kaiser Wilhelm Üniversitesi Tıp Fakültesi ile bağlantılı olarak çalışan Wiesbaden şehir hastanesinde Weintraup'un yanında asistan olarak çalışır (1908-1911). Frank orada çalışırken kimya laboratuvarı şefi Casimur Funck'tur. Frank "Ortostatik Albuminüri" isimli tezi ile Strassburg Üniversitesi'nde doktor (Phd) unvanı alır. Frank önce hekim, sonra doktor, sonra tıpta uzman olmuştur. Frank doktora tezini vererek bilim dünyasına da ilk adımını atmıştır.

Frank, böbrekte hiçbir hastalık olmadığı halde "Ortostatik Albuminüri"nin olabileceğini ilk kez ortaya koyan bilim adamıdır. Frank, daha sonra Diabetes Mellitus konusundaki yaptığı araştırmalar ile büyük bir ün kazanmıştır. Kulak memesinden elde edilen bir damla kanda yaptığı şeker tayini ile yaptığı şeker yüklem testi popüler hale gelir. Frank 1911'de "Esansiyel Hipertansiyon"u tanımlar. Frank'ı daha sonra Breslau'da Oscar Minkowski'nin kurduğu iç hastalıkları kliniğinde görüyoruz. Frank 1912'de Diabetes Insipidus'u tanımlar. Frank 1913'te doçent, 1919'da profesör ve 1925'te Ord. Prof olur.

Frank "Esansiyel Trombositopeni"yi (1915'te) ilk tanımlayan bilim adamıdır. Amerika'da Damashek 1946'da Frank'ın tanımladığı hastalığı "TTP-İdiopatik Trombositopenik Purpura" olarak tanımlar. 1957'de İstanbul'a gelen Damashek bu hastalığı ilk kez Erich Frank'ın tanımladığını söyleyince, Frank ayağa kalkarak Damashek'e teşekkür etmiştir.

E. Frank şeker hastalığının tedavisinde oral anti diyabetiklerin kullanılmasında öncülük etmiştir. E. Frank 1925'te Guanine'in kan şekerini düşürdüğünü gösterdikten sonra, keşfettiği sentetik (1926) "Synthaline" maddesi ile oral yoldan kan şekerinin kontrol edilebileceğini de ortaya koymuştur. "Synthalin"ın yan etkileri nedeniyle daha sonra "Synthalin B"yi geliştirir. Böylece ilk oral anti diyabetik ortaya çıkmış olur. Erich Frank Amerika'nın farklı eyaletlerinde seri konferanslar vermek üzere davet edilir. Bu bilim adamı yeni dünyayı da konferansları ile etkilemiştir. Frank 1927'de ilk kez faktör VIII'i tanımlayan bilim adamıdır. Frank 1928-1933 yılları arasında 350 yataklı Breslau Wenzel-Hancke Şehir Hastanesi başhekimliğini yürütür.

Birinci Cihan Savaşı'nda mağlup olan Almanya toprak kaybı ve ağır savaş borçları nedeniyle hem moral hem de büyük mali bir sıkıntı içinde çırpınmaya başlar. Gün geçtikçe artan işsizlik önemli sosyal bir problem olmaya başlayınca toplumda gelecek için büyük umutsuzluk kol gezmeye başlar. Rusya'daki komünizmin gün geçtikçe gelişmesi, Almanya'da da sol hareketlerin güçlenmesine yol açar. Avrupa'nın aşırı baskısı, ekonomik sıkıntılar, işsizlik Almanya'da özel sektörün desteğini alan aşırı milliyetçi hareketlerin de güçlenmesine yol açar. Hitlerin aşırı sağcı Nazi Partisi süratle güçlenerek sol alanlara ve Yahudilere baskı yapmaya başlayarak sokakları kontrolleri altına alırlar. Özel sektörün baskısı nedeniyle Hindenburg Hitler'i başbakan olarak atamak durumunda kalır. Böylece Ocak 1933'te Hitler, başbakan olur ve Almanya bilimin gelişimi için müsait olan ortamı ve iklimi kaybeder. Yahudi kökenli insanların yanı sıra sol dünya görüşlü insanlar da yaşamak için yeni ülkeler aramak zorunda kalırlar.

Aralık 1918: İmparator II. Wilhelm tahttan çekilir ve Cumhuriyet ilan edilir.

1919-1925: Friederich Ebert'in Cumhurbaşkanlığı dönemi

1923: Hitler, Münih'te Cumhuriyete karşı başkaldırı denemesi yapar.

1925: Hitler "Kavgam" kitabını yazar.

1926: Almanya Birleşmiş Milletlere kabul edilir.

1929: Dünyada görülen büyük ekonomik bunalım yılları

1930: Naziler seçimlerde ikinci parti olurlar.

Mart 1930: Cumhurbaşkanlığı kabinesi kurulur. Naziler (NSDAP – National Socialist German Worker's Party) küçük partiler ve fabrikatörlerin desteğini alırlar.

30 Ocak 1933: Cumhurbaşkanı Hindenburg Adolf Hitler'i Başbakan olarak atamak zorunda kalır.

Şubat 1933: Naziler Parlamento binasını yakarlar ve suçlu solculara fatura ederler.

Mart 1933: İlk toplama kampı kurulur.

Nisan 1933: Yahudilerle ticaret yapılmaması için boykot ve saldırılar başlar.

Mayıs 1933: Bilim adamlarına ve kitaplarına saldırı, kitap yakma olayları artar. Sanat adamları ve eserlerine saldırılar başlar.

Ağustos 1934: Hindenburg ölür ve Adolf Hitler (1889-1945) kendisinin Cumhurbaşkanı-Başbakan yetkilerine sahip bir lider olması için Plebisit yaptırarak halkın %90'ının oyuyla Ulusal Önder (Führer) seçilmesini sağlar.

1935: Yahudilerin siyasi hakları ellerinden alınır.

1936: Berlin Olimpiyatları

9-10 Kasım 1938: Kristal Gece; Almanya genelinde sinagoglara, Yahudi işyerlerine saldırı, tahribat, yakma. 30000 kişi toplanarak kamplara konur.

2 Ağustos 1934'te Almanya Cumhurbaşkanı Hindenburg ölünce ordu Hitler'in hem cumhurbaşkanı hem de başbakan yetkilerine sahip olma isteğine karşı çıkmamıştır.

Hitler Tek Adam-Tek-Yönetici-Tek Önder olmasını 19 Ağustos 1934'te yapılan Plebisit ile halka onaylatır. Halkın %90'ının oyu ile felakete adım atılmış olur. Almanya'yı Almanya yapanlara karşı Almanya'da oluşan hava nedeniyle insanlar anavatanlarını terk etmeye başlar.

Erich Frank Ağustos ayında ailesi ve kütüphanesi ile birlikte İstanbul'a gelir. Frank mesleğinin zirvesinde ve en başarılı

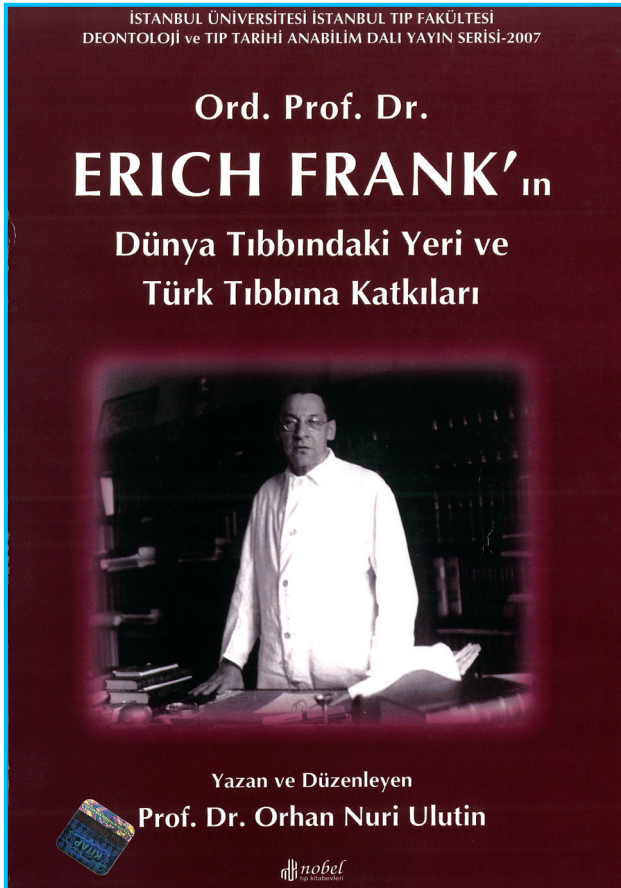
döneminde iken ülkemize gelmeye karar vermek durumunda kalmıştır. Frank'ın isteği üzerine diyetisyeni Elsa Wolf ve biyokimyacı Dr. Kurt Steinitz'de kısa süre sonra Türkiye'ye getirilir. Elsa Wolf 32 yıl Vakıf Guraba'da çalışarak ülkemizde diyet konusundaki ilk adımları atmıştır.

Frank'ın Aşağı Vakıf Guraba'da Göreve Başlaması

Guraba Hastanesi Sultan 2. Mahmut'un eşi ve padişah Abdülmecit'in annesi Bezm-i Alem Sultan tarafından 1843'te yaptırılmış ve iki yıl sonra da bir Vakıfname ile "Bezm-i Alem Guraba-i Müslim Hastanesi" adı ile Müslüman fakir hastaların hizmetine sunulmuştur. Birçok değerli hekim bu hastanede hizmet vermiştir. 1928 yılında başhekim Dr. Hacı Kemal Bey vefat edince bu göreve Darülfünun Tıp Fakültesi Dâhiliye hocası Dr. Tevfik Sağlam Paşa atanır. Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin hazırladığı 31 Mayıs 1933 tarih ve 2252 sayılı kanunla İstanbul Darülfünun kapatılıp yerine İstanbul Üniversitesi kurulduğunda Guraba Hastanesi içinde 2. Dâhiliye Kliniği kurulur. Bu kliniğin direktörlüğüne de Ord. Prof. Tevfik Sağlam (Salim) atanır. Bu kliniğe Doç. Dr. Muzaffer Şevki (Yener) ve Doç. Dr. Ekrem Şerif (Egeli) de öğretim üyesi olarak atanırlar. 1934 Eylül ayında Ord. Prof. Dr. Tevfik Sağlam, Şişli'deki 3. Dâhiliye Kliniğine naklen tayin edilir. Böylece Aşağı Guraba'da boşalan 2. Dâhiliye Kliniği başkanlığına Ord. Prof. Dr. Erich Frank atanır. 2. Dâhiliye kliniğine iki doçent daha atanarak doçent sayısı dörde çıkarılır. Yeni atanan doçentler Doç. Dr. Arif İsmet Çetingil, Doç. Dr. Nebil Bilhan'dır.

Aşağı Guraba'nın hasta popülasyonu İstanbul'un fakir hastaları ile Anadolu'dan gelen fakir, kimsesiz hastalardan oluşmakta idi. Elsa Wolf ve K. Steinitz'in yanı sıra klinikte yabancı olarak Viyana Tıp Fakültesi Patoloji kürsüsünden gönderilen daha sonra Türk vatandaşı da olan Dr. Rosa Rössler de çalışmaktaydı. Rosa'nın Frank'ın ders notlarının kitap haline getirilmesinde çok önemli katkısı olmuştur. Rosa hem Almanca hem de Türkçe bildiği için tercüme ve kitap yazılım işlerinde emeği çok olmuştur. Çalışkanlığı ile herkesin takdirini toplayan Rosa 52 yaşında genç denecek bir yaşta metastaz ile ortaya çıkan bir kanserden vefat etmiştir.

Frank kliniğinde eğitim ve hasta bakımının yanı sıra bilimsel araştırma için de tüm alt yapıyı hazırlamıştır. Frank genç asistanların mükemmel yetişmesi için tüm olanakları gençler için seferber etmiştir. Frank'ın dersleri ve viziteleri diğer kliniklerin de dikkatini çektiği için diğer kliniklerin asistanları da fırsat buldukça Frank'ın klinik faaliyetlerine katılmayı ihmal etme-

mişlerdir. Frank yetiştirdiği asistanların belli alanlarda uzmanlaşması için elinden geleni yapmış, böylece yetiştirdiği hocaların bazıları kendisi gibi dünya çapında ün kazanmışlardır (Prof. Dr. Orhan Nuri Ulutin, Prof. Dr. Muzaffer Aksoy gibi). Frank klinik hocaların laboratuvar çalışması yapmaları ve temel bilim hocaları ile işbirliği içinde olmaları gerektiğine inandığı için gençleri bu anlayış doğrultusunda yönlendirmiştir.

Daha 1934'ler'de Frank tıp fakültesi öğretim üyelerinin üç ana görevi olduğunu dile getirmiştir.

- 1) Eğitim
- 2) Hizmet
- 3) Araştırma

Bu nedenle MD (Tıp Doktoru-Hekim) ve PhD (Bilim Doktoru) (Doctor of Philosophy – Doxtor of Science) kombinasyonunun akademik yaşamda olmazsa olmaz olduğu gerçeğini ifade etmiştir.

Frank'ın 1951 yılında yayın hayatına soktuğu uluslar arası dergi "İstanbul Contribution to Clinical Science" nin önsözündeki şu satırlar Frank Hoca'yı çok iyi tanımlamaktadır.

"The doctor wants to help and the man of science wants to know. It is the scope of the clinical investigator, who at first views only pure knowledge that the latter should be transformed into a weapon in the hands of physician who wants to diagnose and cure"

Frank Almanya'da Ord. Prof. derecesine kadar yükselmiş, uluslar arası bilim çevrelerinde saygınlığı olan bir hoca iken ülkemize gelmiştir. Onun çocuk ve fakir hastalara insancıl

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi

DEONTOLOJİ ve TIP TARİHİ ANABİLİM DALI
TIP TARİHİ KONFERANSLARI

ORD. PROF. DR. ERICH FRANK
(Berlin, 1884 - İstanbul, 1957)

Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın Bilim Dünyasındaki Yeri ve Türk Tıbbına Katkıları

Konuşmacı: Prof. Dr. ORHAN ULUTİN

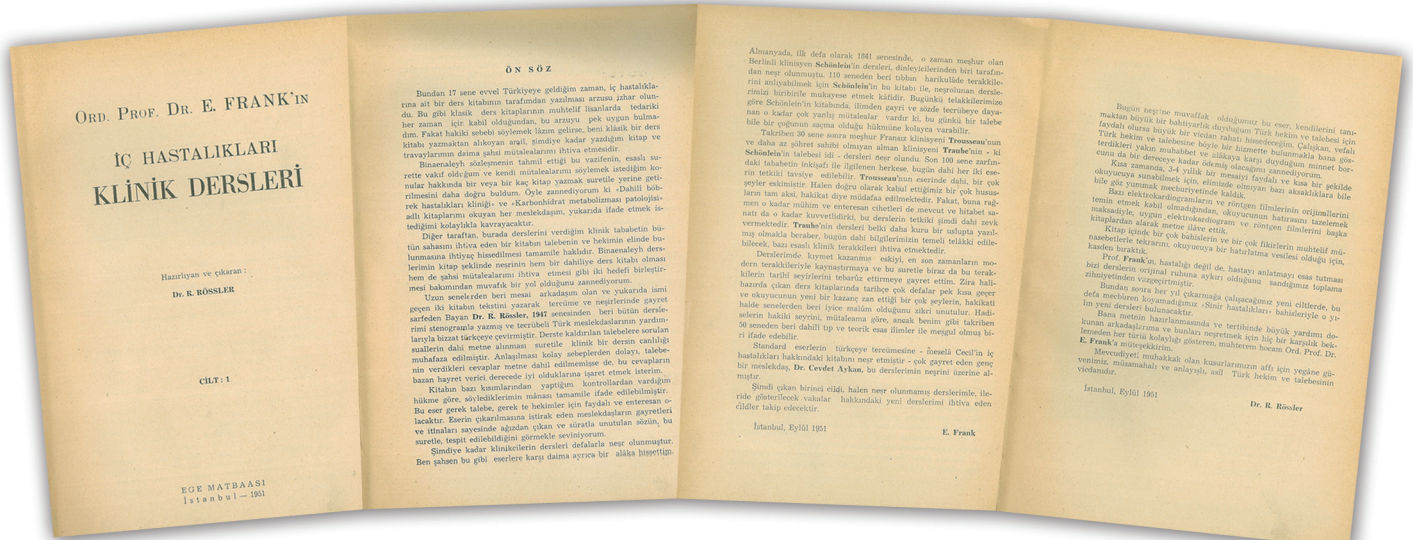
Tarih: 07 Nisan 2006

Yer: İstanbul Tıp Fakültesi Çocuk Kliniği
1933 Üniversite Reform Anfisi

Saat: 14.00

İritab: Doç. Dr. Arın Namal
Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı
0212 440 00 00/26594

yaklaşımı, hekim olarak çok başarılı olması, birlikte çalıştığı hekimlere üst düzeyde katkısı olması kısa zamanda onu efsanevi hoca haline getirmiştir. O dönemde Almanya'dan ülkemize sığınmak için gelen hocaların katkısı ile İstanbul Üniversitesi dünyanın önde gelen üniversitelerinden birisi haline gelmiştir.

Frank Anadolu köylüsünün çok mu çok duasını almıştır. Frank'la birlikte çalışanlar onun görevi ihmali, hastalara karşı umursamazlığı, hastalara kötü davranılmasını hiçbir zaman hoş karşılamadığını ifade etmişlerdir.

Prof. Dr. A. Ferhan Berker “O, her sabah kliniğe geldiğinde kapıcı ile selamlaşırdı, biz kapıcıya günaydın demeyi ondan öğrendik” sözleri ile Frank'taki farklılığı çok güzel ifade etmiştir.

Frank'ın başarısı ve şöhreti genel olarak kabul görse de, bazıları diğer sığınmacı hocalar gibi onu da kıskanmışlardır. Hocanın dedikodusunu yapanlar olmuştur. Bazı densizler çiftliklerinin elden gittiğini, onlardan daha az maaş aldıklarını vs düşünerek, onları rahatsız bile etmişlerdir. Dönemin bazı hocaları kıskançlık krizi nedeniyle “Biz ne kadar fakir olsak da cebimizden her zaman çıkar birkaç Frank” yada “adımız Frank olmasa da cebimizden çıkarırız her zaman 3-5 Frank” demek nezaketsizliğinde bulunmuşlardır.

Sığınmacı profesörler özellikle bazı hocalar ve bazı öğrenciler tarafından istenmeyen kişiler olarak ilan edilmişlerdir. Sığın-

macı hocalara emeklilik hakkı verilmemesi yanlış bir yaklaşımdı. Bu hocalar 3-5 yılda bir uzatma iznine bağlı olarak çalışabilmekteydiler. Bu densiz davranışlar ve baskılar nedeniyle ne kadar değerli hocalar Amerika'ya gitmek zorunda bırakıldılar. Bilim ve bilim adamı saygının olmadığı yerde elbette durmak istemezdi. Üniversitede oluşan bu gerginlikler Maarif Vekilinin ve Başbakanın devreye girmesiyle halledilmekteydi. O zaman üniversite Maarif Vekâletine bağlı idi. Sığınmacı ve yabancı bilim adamlarının da görevlendirmeleri ancak Bakanlar Kurulu'nun onayı ile gerçekleşebiliyordu.

1941 yılında Alman Medeni Kanunu'nda bir değişiklik yapılır. Almanya dışında yaşayan tüm Musevi asıllı Almanlar, Alman vatandaşlığından çıkarılır. Böylece sığınmacı bilim adamları “Vatansız” duruma düşerler. Bu nedenle sığınmacıların bir kısmı TC vatandaşlığına geçmiştir.

Frank çok sevilen ve saygı duyulan bir hoca olmakla birlikte onun varlığından rahatsız olan kendini bilmezler vardı. Frank'ın her üç yılda bir yenilenen sözleşmesinin uzatılmasını engellemeye çalışmışlardır. Buna üzülen Prof. Dr. Erich Frank, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye şu telgrafi çekmiştir:

“Bu Cumhuriyet ülkemiz insanına mutluluğu için, herşeyi vermiş olsa da, insanımız bunu anlamakta sıkıntı çekiyor.”

Sayın Büyüğüm,

Bizleri ve bilhassa beni Türkiye'ye siz davet ettiniz. Bu sebeple gitme kararımı vermekte zatiâlinize düşer. Lütfen bana bildirin, gideyim mi, kalayım mı?

Ord. Prof. Dr. Erich Frank

İsmet İnönü, İstanbul Tıp Fakültesi Dekanı olan Ord. Prof. Dr. Kemal Atay'ı, Ankara'ya çağırır ve sözleşmenin uzatılmasını emreder. Karşıt güçler bu kez de Frank'ın yanında yetişen genç uzmanların doçent olmalarına mani olurlar. Frank bu duruma çok üzülür. Dr. Muin Memduh Tayanç'a bir gün gönünü döker; “Bilgin olmayanların seviyesine inerse, yükseldiğimiz yere layık olmuş insanlar sayılmayız” üzülmeye der. Frank kindar bir insan olmadığını her zaman göstermiştir. Frank her şeyi ve herkesi affeder, ölümünden birkaç ay önce Prof. Dr. Nebil Bilhan'la yaptığı sohbette “Artık, kimseye kırgınlığım kalmadı” demiştir.

Frank Türkiye'yi çok sevmiştir. Yaşamının son 20 yılında Türkiye dışına hiç çıkmamıştır. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Alman Tıp Akademisi üyeliğine seçilmesi, altın liyakat madalyası ile onurlandırılması ve Almanya'da göreve çağırılması onu bu ülkeden ayıramamıştır. O zaman Frank duygularını şöyle ifade etmiştir:

“Yurdumdan atılmış olmanın acı şaşkınlığına uğradığım günlerde bütün dünya kapılarını kapattığında yalnız ve yalnız Türkiye kollarını açarak bağrıma bastı. Burası artık benim vatanımdır. Ayrılıp, nimetlerine küfranda bulunamam. Burada kalacak ve bu kutlu topraklara karışacağım.”

Dr. Muin Memduh Tayanç, “Erich Frank'tan Anılar”

“Erich Frank Amerikan Üniversitelerinden yapılan teklifleri de geri çevirmiştir. O büyük insan 1934-1957 yılları arası 23 yıl bu ülkeye gece gündüz hizmet etmiştir.”

Frank, Alman vatandaşlığından çıkarıldığı için vatansızdı. Sonra Türk vatandaşlığına kabul edilmiş olsa da son bazı işlemleri tamamlanamamıştı. Türkiye'ye ilk geldiğinde Taksim Parkı karşısındaki Cumhuriyet Apartmanında yerleştiği dairede 13 Şubat 1957 tarihinde vefat eder. Vefat edince, haber verilir verilmez, İstanbul Valisi Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay

gelir ve Başbakan Menderes ile bir telefon görüşmesi yapar. Bu görüşme sonrası Frank'a acilen nüfus kâğıdı çıkarılır. Frank TC vatandaşı olarak devlet töreniyle, vasiyeti üzerine, Rumeli Hisar'da Aşıyan'a gömülmüştür. Mezar taşına öğrencisi olan Prof. Dr. Orhan Nuri Ulutin'in önerisi olan “*Nur içinde yat Erich Frank, 1884-1957 Türk tıbbının minnet ve şükranlarıyla*” ifadesi yazılmıştır.

Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın cenaze töreni oldukça görkemli bir devlet töreni olması yanı sıra İstanbul halkı da o büyük hocaya son saygısını gösterme fırsatı bulmuştur. Halkın gösterdiği sevgi-saygı seli yıllardır dillerde dolaşmaktadır. Tüm Türkiye'de onun kaybına öğrencileri, hastaları, hasta yakınları, Anadolu halkı gözyaşı dökmüştür. Bu büyük klinisyen ve bilim adamının eksikliğini üniversitesi her zaman duymuştur ve duyacaktır da.

Frank'ın kızı Sabine Frank Gahagan, Frank ve ailesinin Türkiye'de mutlu bir yaşamı olduğunu, babası hakkında yazdığı makede dile getirmiştir. Frank'ın ailesi Türklerin kendilerine ne denli sevgi ve saygı ile bağlı olduğunu bildikleri için babalarının ait olduğu bu topraklarda kalmasını uygun bulmuşlardır.

Ülkemizin yetiştirdiği en büyük değerlerden biri olan, Frank'ın öğrencisi, Prof. Dr. Orhan Ulutin 15.09.1980'de Osaka Üniversitesi'nde konferans vermek üzere davet edilir. Prof. Dr. Kosaki, Ulutin hocayı konuşmak üzere kürsüye davet ederken “Büyük Türk Hematologu Profesör Frank'ın talebesi” diye takdim etmesi hocayı gururlandırmıştır. Sonsuza dek Frank'ı ve onun dünya çapında üne ulaşmış öğrencilerini sonsuza dek yaşatmak bu ülkenin görevidir.

1933 ÜNİVERSİTE REFORMUNA GİDEN YOL

1683 yılında Viyana kapısında yaşanan büyük başarısızlık Osmanlı'nın Avrupa'dan dönüşünün başlangıcı olduğu gibi, gerileme ve çöküşün de habercisi olmuştur. 1699'da imzalanan Karlofça Anlaşması da önlenemez çöküşün belgesi olur. Osmanlı İmparatorluğu'nun çökmekte olduğunu gören devlet

adamları çöküşü önlemek için yeni arayışlara girerler. Askeri- yede yeni teknolojik gelişmelerden yararlanmak için modern askeri okullar, ustalık-mühendislik okulları açılır. Bunların yanı sıra sivil meslek okulları da açarlar. Birinci (1876) ve İkinci Meşrutiyet (1908) dönemlerinde yenileşme hareketlerine hız kazandırılır. Maalesef bu yenilikçi hareketlere tutucular ve dinciler karşı gelmişlerdir. Bu yenileşme hareketlerinin İslam dinine karşı gelmek olduğunu ileri sürmüşlerdir. Dinci ve gerici kesimlerin yoğun girişimleri sonucu batılılaşma hareketleri istenilen hedefe ulaşamamıştır. Vatansaver aydınlıkçı devlet adamlarının yoğun gayreti ile az da olsa bir yol alınmıştır. Osmanlı'da medreseler yüksek öğrenim için kurulmuşlardır. İmparatorluğun yükselme devrinde medreselerde mantık, felsefe, doğa bilimleri ele alınsa da duraklama ve gerileme döneminde göz ardı edilmiştir. Kısa sürede medreseler cehaletin ve tutuculuğun kaynağı haline gelmişlerdir. Bu nedenle medreselerden ümidini kesen devlet adamları Darülfünun (Fenler Evi) adı ile yeni bir kurumu yaşama geçirmeye karar verirlerse de (1845) ancak 1863'te açabilirler. İki yıl sonra çıkan yangın nedeniyle bina kül olunca Darülfünun da gündemden düşer. Sonra ikinci kez "Darülfünun Osmanî" adıyla (1870-1873) öğretime başlar. Halka açık dersler de programa konur. Deneye dayalı ders verilmesine halk tepki gösterir ve bazı hocalar dinsizlikle suçlanır. Dincilerin başarılı baskısı sonucu Darülfünun'un kapısı kapatılır. Bir yıl sonra yine yeni bir girişimde bulunurlar. Bu kez "Darülfünun Sultanî" (1874-1881) adı ile hayata geçirilmek istense de malum çevrelerin karşıt tavırları nedeniyle mümkün olamaz. II. Abdülhamit

İstanbul Üniversitesi ders başı yaptı

İstanbul Haber Servisi - İstanbul Üniversitesi (İÜ) 2010-2011 öğretim yılı düzenlenen akademik törenle açıldı. Törende konuşan İÜ Rektörü Prof. Dr. Yunus Söylet, "Dünyanın en iyi 500 üniversitesi" sıralamasında İÜ'nün 404. sırada bulunduğunu belirterek, "Bizim hedefimiz her yıl yukarılara çıkarak ilk 100'lük dileme ulaşmaktır" dedi.

Göreve geldiği 20 aylık süreci anlatan Rektör Prof. Söylet, "Üniversitemizin başarı sıralamasında yukarı çıkması için çok çalışmamız gerekiyor. Uluslararası tanınan sıralamalarda

yükseltilmek için hem kurulumuza hem de devletimize düşen görevler var. İÜ'ye düşen görevler başlıca üç başlıkta toplanabilir. Birincisi ulusal ve uluslararası nitelikte öğretim üyeleri ve öğrencilere sahip olmak. İkinci görevimiz bol kaynak yaratmak. Üçüncü görevimiz ise liderlik ve yönetim konusunda yoğun ve içten bir çaba sarf etmek olmalıdır" dedi. Söylet konuşmasını Nâzım Hikmet'in "Yürümek" adlı şiiriyle bitirdi. Yeni öğretim yılının ilk dersini ise Nobel Fizik Ödülü sahibi Prof. Dr. Klaus von Klitzing verdi.

1900 yılında "Darülfünun Şahane" adıyla yeniden yaşama geçirir. 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilanından sonra Veznecilerdeki Zeynep Hanım Konağı'na taşınarak "İstanbul Darülfünun" adıyla yaşamını sürdürür. 12 Nisan 1912'de Darülfünun'un şubeleri fakülte olur.

Atatürk "Kurtuluş"daki tutumlarından dolayı Darülfünun'a kırılgın olsa da Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra her türlü desteği vermiştir. Fakültelerin çoğunun meslek okulu düzeyinde kaldığı, hocaların da asli görevleri dışında başka işlerle uğraştığı, doğru dürüst araştırma yapılmadığı herkes tarafından görülmekteydi. Darülfünun'daki çöküşü gizlemek te mümkün değildi. Darülfünun'un çağdaşlaşma yolunda üstüne düşen görevi yerine getiremediği ve genç Cumhuriyet için sorun olmaya başladığı yönündeki tartışmalar basında da yer almaya başlar. Bu tartışmaların TBMM'de yer alması üzerine Atatürk duruma el koyar. Mevcut durumun tespiti ve mevcut sorunların çözüm yollarının ortaya konması için Cenevre Üniversitesi Pedagoji Profesörü Albert Malche ile görüşülmesine karar verilir. Bunun üzerine Malche Türkiye'ye davet edilir. Görüşmeler sonrasında Malche 19 Ocak 1932'de çalışmalarına başlar. Malche 29 Mayıs 1932'de çalışmasını bitirir ve hazırladığı raporu hükümete sunar. Atatürk raporu okuduğu zaman "Bildığımız başka, hakikat başka" demiştir. Böylece Darülfünun konusunda yapılan tüm eleştirilerin haklılığı ortaya çıkar. Atatürk Darülfünun'un kapatılmasına ve İstanbul Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurulmasına karar verir. Artık düğmeye basılmıştır ve hükümet te çalışmaya başlamıştır. Prof. Dr. Albert Malche raporunda; Darülfünun'un kapatılmasını fen ve bilimin güncelliğine uymayan öğretim üyelerinin işlerine son verilmesiyle oluşacak öğretim üyesi açığının yurt dışından temin edilmesini, yeni, disiplinli bir eğitim sisteminin yerleşmesi için donanımlı genç bilim adamlarının yetiştirilmesi için yeni üniversitelerin yeni bir anlayışla kurulmasını bildirir. 1 Haziran 1932'de Başvekil İsmet İnönü, Hariciye Vekili Dr. Tevfik Rüştü Aras, Adliye Vekili Yusuf Kemal Tengirşek ve Maarif Vekili Esat Sagay'ın katıldığı toplantıda yeni İstanbul Üniversitesi'nin açılması görüşü onaylanır.

Prof. Dr. Albert Malche 6 Haziran 1932'de İsviçre'ye döner. Yeni kurulacak İstanbul Üniversitesi'nde çalışabilecek niteliklere sahip bilim adamlarını bulmak için Prof. Dr. Malche yoğun bir çalışma içine girer.

Üniversite reformu ile ilgili çalışmalarını 19 Eylül 1932'de Maarif Vekili olarak atanan Dr. Reşit Galip'in başkanlığında Avni

Başman, Rüştü Uzel, Kerim Erim ve Osman Horasanlı beylerden oluşan “İslahat Komitesi” yürütmüştür. Darülfünun’un 157 kişilik kadrosundan 74’ünün görevine son verilir.

Türkiye’de Üniversite Reformu’nun ayak seslerinin duyulduğu 1933’te Almanya’da akıl almaz şeyler oluyordu.

Ocak 1933, Hitler Almanya’da Nazi partisini iktidara taşıyarak başbakan oluyor. Naziler iktidarı ele geçirdikten sonra ilk işleri Yahudi ve Anti-Nazi insanları sindirmek olmuştur. Almanya, Yahudiler ve Sosyalistler için yaşanmaz bir hale gelir. Hitler Nisan 1933’te Alman kanı taşımayanların devlet memuru olamayacağına dair yasa çıkarır. Bir gecede 4000 Yahudi kökenli bilim adamının işine son verilir. Ünlü Patolog Ord. Prof. Dr. Philip Schwartz, Almanya’nın onları istemediğini süratle kavradığı için İsviçre’ye geçerek Zürih’te “Yurt Dışındaki Alman Bilim Adamları Yardımlaşma Derneği”nin kuruluşunu arkadaşlarıyla birlikte gerçekleştirir.

Mayıs 1933’te Zürih’teki bu cemiyete gelen bir karttan Prof. Malche’nin İstanbul’da kurulacak üniversite için hoca aramakta olduğu öğrenilir. Bir kapı kapanırken bir kapı açılır, yeter ki sen hazırlıklı ol. Prof. Malche ile süratle ilişki kurulur. Malche onlara bazı öğretim üyelerinin İstanbul’a gelebileceğini bildirir.

31 Mayıs 1933’te TBMM’de çıkan yasa gereğince 31 Temmuz 1933’te Darülfünun’un lağvedilip yerine 1 Ağustos 1933’te İstanbul Üniversitesi’nin kurulmasına karar alınmıştır.

Alman bilim adamları için kurulan bu acil yardım birliği cemiyeti, temsilci olarak Ord. Prof. Dr. Philip Schwartz’ı Temmuz 1933’te İstanbul’a görüşme yapmak üzere gönderir.

Prof. Dr. Philip Schwartz, Prof. Dr. Albert Malche, Prof. Dr. Rudolf Nissen 5 Temmuz 1933’te İstanbul’dadırlar. Bu hocalar ile ilgilenen Prof. Dr. Kerim Erim onlara sorunun Ankara’da çözüleceğini detaylı şekilde anlatır. Maarif Vekili Dr. Reşit Galip ile yapılacak görüşmeler için randevu alınır. 6-7 Temmuz 1933’te yoğun görüşmeler Ankara’da gerçekleştirilir. Görüşmelerde bakanlık yetkilileri yanı sıra Rüştü Uzel Bey de yer almıştır. Bu görüşmeler sonunda varılan mutabakat gereği 22 profesör, 90 kadar da yardımcı elemanın İstanbul Üniversitesi’nde görevlendirilmesi üzerinde anlaşılır. 6-7 Temmuz 1933 tarihli anlaşma protokolünü Maarif Vekili Dr. Reşit Galip ve Ord. Prof. Dr. Philip Schwartz imzalamıştır.

Dr. Reşit Galip yapılan anlaşma sonunda görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir. “1453 yılında İstanbul’u zaptettiğimiz zaman Bizans’ın bilim adamları İstanbul’u terk ederek İtalya’ya gittiler. Onlar Avrupa’da Rönesans’ı yarattılar. Şimdi de tam tersi olacak, sizler de bu ülkeye gelerek Rönesans’ı yaratacaksınız.”

1933-1939 arasında yaklaşık 300,000 insanın Almanya’yı terk ettiği tahmin edilmektedir. Kalanların da sonucunu biliyorsunuz. Bilim düşmanı, tutucu bağnazlar ve dini kullanan cahiller tarih boyunca insanlığın felaketini hazırlayan şeytanlar olmuşlardır.

Onbaşı rütbesine sahip Hitler kendilerinin görevlerine son verdikleri Yahudi bilim adamlarına Türkiye’de görev verildiğini duyunca dellendir. “Bu komünist profesörleri ülkenize sokmayın” diye, ultimatö verilir. Bu tehditler üzerine Mareşal M. Kemal Atatürk, Hariciye Vekili Dr. Tevfik Rüştü Aras ve Maarif Vekili Dr. Reşit Galip’e Türkiye’ye sığınmak isteyen profesörlerin işlemlerini hızlandırmalarını emreder.

18 Kasım 1933 günü yeni atanan Maarif Vekili Hikmet Bayur, Beyazıt Meydanı’nda eskiden Harp Bakanlığı olarak kullanılan merkez binada İstanbul Üniversitesi’ni resmen açar.

Almanya 1939’da da Türkiye’ye sığınan bilim adamlarının Almanya’ya iade edilmesini istemiştir. Onların yerine Almanya’nın en parlak beyinlerini göndermeyi vaat etmişlerdir. Türkiye, Almanya ile ilişkilerin bozulması pahasına ülkesine sığınan bilim adamlarını iade etmemiştir, aksine onlara sahip çıkmıştır.

Hitler felaketi 1933’ten 1945’e kadar tüm dünyayı kasıp kavurmuştur. İnsanlığın geleceğini kurgulayacak insan gücü yaratılmazsa toplumlar ve dünya benzer felaketleri yine yaşayacaktır. O nedenle tarihten ders alalım ve üniversitelerimize çeki düzen verelim. Hitler felaketi nedeniyle Türkiye’ye sığınan bilim adamlarının çoğunun dünya çapında olduğu unutulmamalıdır. Türkiye’ye sığınan sayısız bilim adamı ve bilge kişilerden bazılarını belirtmekte yarar olduğunu düşünüyorum. Önce o dönemde Türkiye’ye gelen meşhur bakteriyolog Hugo Braun savaş sonrası Almanya’ya çağırıldığı zaman söylediği şu sözleri yazmak istiyorum “Öyle bir dönemde, yani denizlerin dibinin bile bizi kabul etmediği bir zamanda bize kucak açan, bağrına basan Türkiye’ye bu vefasızlığı yapamayız”. İşte onlar adam gibi adamdılar. Hala onlardan bile vatanseverliğin ne olduğunu öğrenemeyen insanlar var. Türkiye’ye sığınan ve kendilerine ikinci vatan yapanlardan bir kısmı;

İktisat Profesörleri;

Alfred Isaac

W. Röpke

A. Rustow

G. Kessler

F. Neumark

Kimya Profesörleri;

F. Arndt

Felix Haurowitz

E.M. Alsleben

Tıp Profesörleri;

Erich Frank

P. Schwartz

R. Nissen

A. Eckstein

Hijyenist; Julius Hirsch

Jinekolog; Wilhelm Liepmann

Oftalmolog; Joseph Igersheimer

Fizyoloji Hocası; H. Winter Steinn

K.B.B. Hocası; Kari Hellman

Radyolog; Max Sgalitzer

Histolog; Max Clara

Patolog; Obern Dorfer

Hukukçu;

E. Hirsh

Andreas Schwarz

Müzik Profesörü;

P. Hindemith

C. Ebert

E. Zuck Mayer

Ferdi Statzer (Fazıl Say'ın babası, Ahmet Say'ın müzik hocası)

Kent Bilimci; E. Reuter

Botanikçi; Alfred Heilbronn oğlu Radyolog Hans Heilbronn

Mimar; Clemens Holzmeister

Ziraatçiler; Fritz Bade ve Hans Wübrandt

Atatürk, Sağlık Bakanı Dr. Refik Saydam'a Ankara Numune Hastanesi ve Hissihha Enstitüsü içinde sığınmacı hoca bulmasını söylemiştir.

Prof. Dr. Eduard Melchior (Ankara Numune Cerrahi)

Prof. Dr. Huber (Fizik)

Farmakoloji-Toksikoloji Prof. Dr. Paul Pulewka (Ankara)

Otolog (Ankara) Max Meyer

Deri Hastalıkları (Ankara) Alfred Marchionini

Kimya Prof. Friedrich Breusch

Biyokimya Werner Lipshitz

İktisatçı Hans Ritschl

Matematikçi Willy Prager, Richard von Mises

Botanikçi Leo Brunner

Astronomist Findlay Freundlich

Hans Rosenberg

Wolfgang Gleissberg

Zoolog; Curt Kosswig

Rejisör (1939-47) Cari Ebert

Sanayileşme Uzmanı; Max von der Porten

Psikolog; Wilhelm Peters

Gustav Oelsner

Lacco Amar

1933-1945 arasında ülkemize sığınan insanların detaylı şekilde tespit edilmesi ve onların yaşam tarihinin yazılması gerekmektedir. Bu ülke O insanların alın terini, göz nurlarını taşımaktadır. Onlar bu topraklara ve insanlara ne kadar borçlu ise bu topraklar da, insanları da onlara çok şey borçludur.

Fritz Neumark'a göre "1933 Üniversite Reformu'ndan önce köklü ve çağın ihtiyaçlarına yanıt verebilecek bir eğitim görme olanağı yalnızca zengin çocukları için vardı. Bu zengin çocukları büyük ölçüde bu eğitim imkânını Fransa, Almanya, İsviçre gibi Avrupa ülkelerinde bulabilmekteydiler. 1933 Üniversite Reformu ile birlikte toplumun farklı kesimlerinden gençler üniversite eğitiminden faydalanma imkânı bulmuşlardır."

Sonuç olarak şunu söylemek istiyorum. Olayları bilim ve akıl aracılığıyla değerlendirirsek varacağımız sonuç şudur, üniversitelerimizi güncellemek için her 10 yılda bir ele alıp yenilenmesini sağlamalıyız. Çünkü eğitim kurumları zaman içinde toplumdaki tutucu güçlerin etkisi ile yozlaşmaktadır. Dünyanın saygın üniversiteleri gibi Türk Üniversiteleri de kapılarını dünyanın saygın bilim adamlarına açmak zorundadır. Aksi takdirde dünya üniversitesi değil, kasaba üniversitesi olarak kalırlar.

Türkiye'nin bilimle, eğitimle, doğayla barışık hale gelmesi için üniversiteler taraf olmak zorundadırlar. Üniversiteler sessizliklerini bozarak ülke, dünya sorunlarının çözümünde ağırlığını koymalıdır. Üniversiteler meydanı karanlığa, bilgisizliğe, yobazlığa, cehalete bırakmamalıdır. Üniversiteler kendilerini de korumak ve savunmak mecburiyetindedir. Okumayan, yazmayan, düşünmeyen, çalışmayan bir toplum elbette ki üniversite düşmanı olacaktır. Üniversiteler artık kendilerini yok sayamazlar. Bu nedenle de varlıklarını topluma hissettirmeleri gerekiyor.

Toplumun gündemini bilimin dolduracağı günleri yaratmak üniversitelerin görevidir. Nasıl spor kulüplerimizi başarılı hale getirmek için sporcu transfer ediyorsak, üniversitelerimizi de çağcıl hale getirmek için saygın bilim ve düşün adamlarını da transfer edebilmeliyiz. Transfer kuralları iyi belirlenmez ise yeni bir felaket ile karşılaşabileceğimiz de hatırdta tutulmalıdır.

Üniversiteler karanlık düşüncelere teslim edilemeyecek kadar kıymetli kurumlardır. Mevcut durumun ölçülüp, biçilip değerlendirilmesi acilen gereklidir.

KAYNAKLAR

1. Ulutin ON. Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın Dünya Tıbbındaki Yeri ve Türk Tıbbına Katkıları. İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı Yayın Serisi, Nobel Yayınevi, 2007.
2. Rössler RE. Frank'ın İç Hastalıkları Klinik Dersleri Cilt 1. Ege Matbaası İstanbul, 1951.
3. Neumark F. Boğaziçi'ne Sığınanlar, Türkiye'ye İltica Eden Alman Bilim, Siyaset ve Sanat Adamları 1933-1953. Neden Kitap Yayıncılık, 2008.
4. Karşıdağ K. Frank Hocayı Tanıyor musunuz?, <http://www.tumgazeteler.com./a=1402002>, 19. 03. 2006.
5. Tanrıverdi HA, Öney HY. Tıp Alanında Türk-Alman İlişkileri, Artemis 2003; Vol: 4(3).
6. Kobal Y. 1933 Üniversite Reformunun Atatürk'ün Kültür Politikasındaki Yeri. <http://www.ait.hacettepe.edu.tr/akademik/arşiv/1933.htm>
7. Dölen E. Türkiye ve Üniversite Tarihi, Cilt IV. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 2010.
8. Arasa NK, Dölen E, Bahadır O. Üniversite Anlayışının Gelişimi. TUBA Yayınları, 2007.
9. Hatipoğlu MT. Türkiye'de Üniversite Tarihi. Selvi Yayınları, 2000.

Arka yüzünde İstanbul Üniversitesi ana kapısı çizimi bulunan 500 Türk lirası. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın altıncı emisyon banknotlarından olan bu banknot 1971 yılında dolanıma girmiş, 1984 yılında dolanımdan kaldırılmıştır. (Wikipedia)